

TARTALOM

1. **Bevezetés** 3. o
2. **Vezeny bemutatása** 6. o
Általános településkép, településkarakter
3. **Örökségünk** 10.o
A településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji- és természeti értékek, településképi jellemzők
4. **Településképi szempontból meghatározó területek Vezenyben** 13. o
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
 - Történelmi településrész
 - Beépülő településrész
 - Beépítésre nem szánt területek
5. **Általános ajánlások** 18. o
A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások, építészeti útmutató
 - a) Történelmi településrészre, Beépülő településrészre,
Magasság, Tetőhajlásszög, Anyaghasználat (színek), Telepítés,
Kerítések, Közterek, közparkok, Utcák, Részletek, Nyílászárók,
Kertek
 - b) Ajánlások / Beépítésre nem szánt terület
6. **Jó példák / épületek, épített részletek** 35. o
ajtók, ablakok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés, kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása
7. **Jó példák / sajátos építményfajták** 43. o
sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

1. BEVEZETÉS

Tisztelt Olvasó!

„Az építészet megfagyott muzsika” – szoktuk idézni. És valóban, ahogy a zene, úgy az építészet is az alkotó lelki világát tárja elénk. Az építészetben, akár csak a zenében nagyon fontos szerepe van a ritmusnak, az egymást követő hangok – épületek – egymáshoz való viszonyának, a részleteknek.

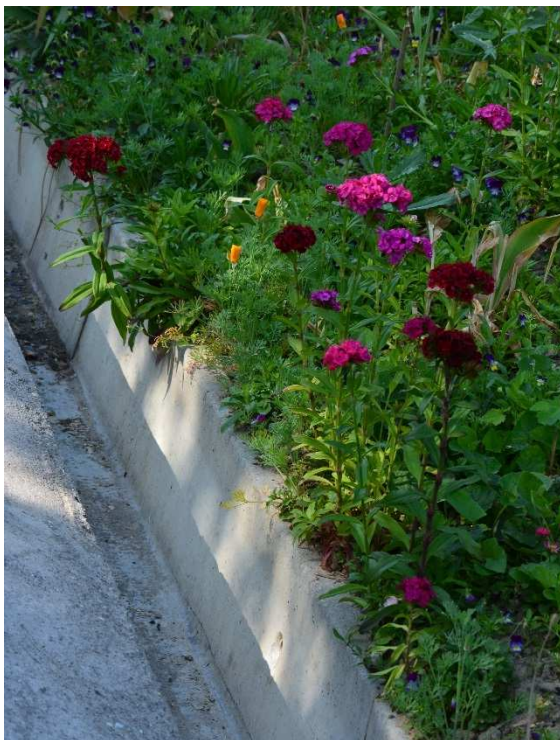
Ettől a viszonytól, egymásra hangolódástól, egymáshoz való

igazodástól függ, hogy az összkép mindenkiben jó érzést keltő lesz, vagy éppen ellenkezőleg, disszonánssá válik.

Éppen emiatt nagyon fontos a település arculatát formáló építkezők, a kertjüket, földjüket művelők igényessége, a közösség ereje, a közösségi tudat, a közös értékek

dominanciája, a mindenáron kitűnni akaró, saját céljait a települési érdek elé helyező egyénivel szemben.

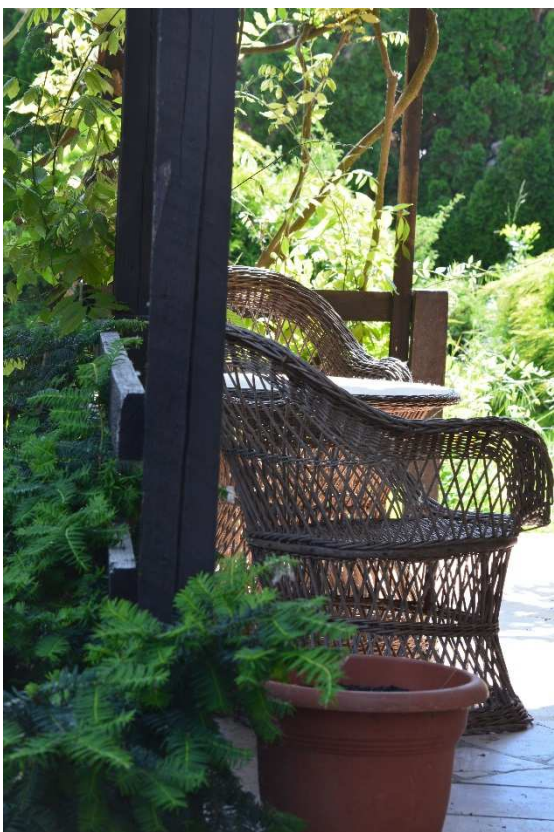

A települések arculata az idő múlásával természetes módon változik, hiszen minden fejlődés, ingatlanfejlesztés együtt jár a meglévő természeti és művi örökség megváltoztatásával. Az igényeket a természeti, éghajlati és gazdálkodási körülmények

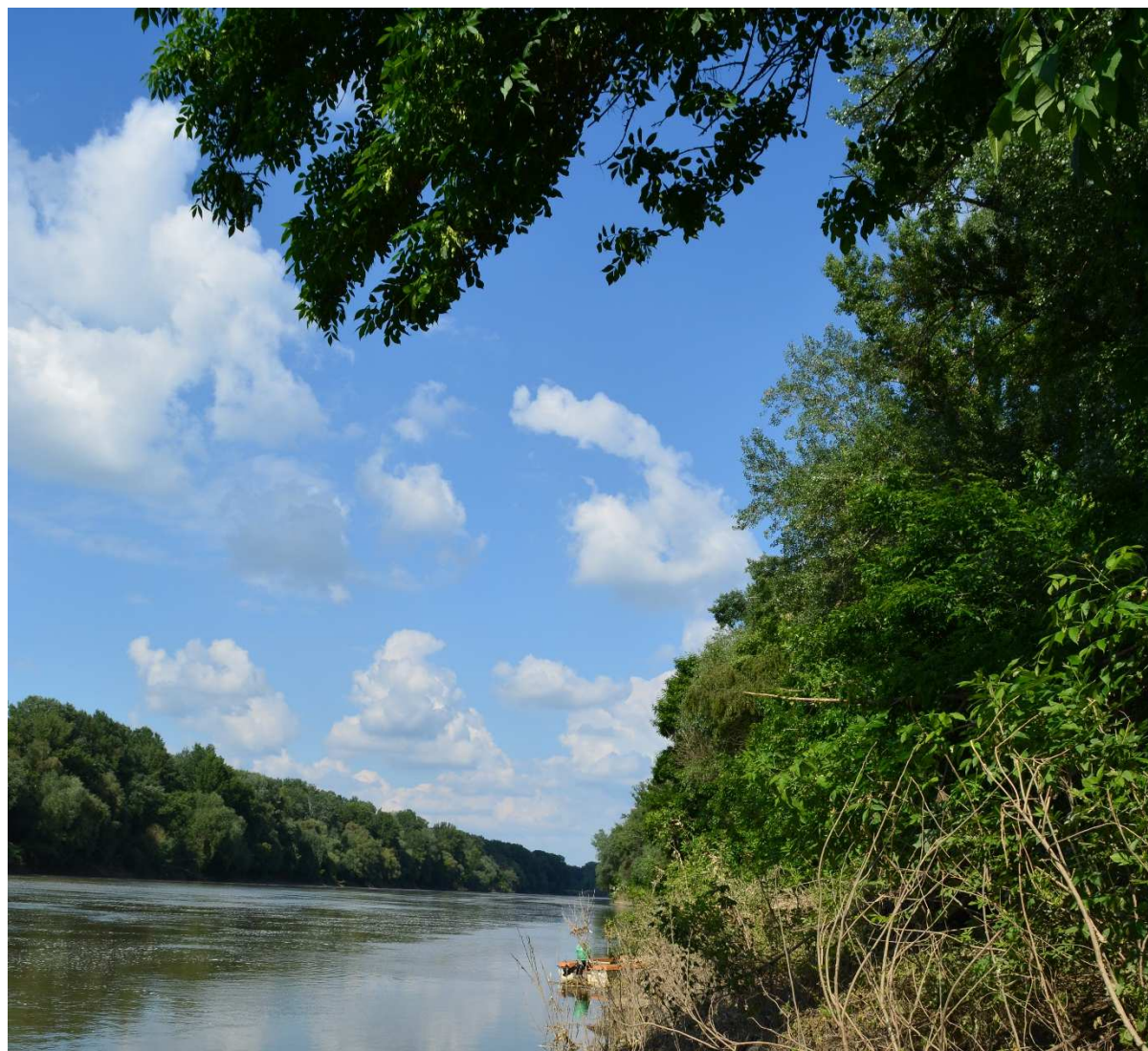
befolyásolják. A településkép lassan, az elődök által létrehozott értékekre épülve, szervesen fejlődött.

Ha egy faluban minden ház másféle, a minőséget idegen építészeti divatok – mediterrán, alpesi, latin vagy éppen minimal-art-os formák „színesítik” – a falukép érdektelenné válhat, és ezzel a falu lakosságának közös öröksége sérül, a közösség identitása gyengül.

Ez a könyv azzal próbál segíteni az olvasójának, a településen építkező, környezetét szebbé tenni szándékozó embernek, hogy szakmailag alátámasztott, történelmi, építészeti hagyományokra épülő javaslatok megfogalmazásával utat mutat.

2.

VEZSENY BEMUTATÁSA

általános településkép,
településkarakter

Felhasznált irodalom::

Czeczeli Szűcs Sándorné: Vezsenyi krónika

Fotó: Farkas Renáta

Vezseny a Tisza által három oldalról körbevett földnyelven fekszik. Területe ősidőktől fogva lakott, mivel az Alföldet borító hatalmas mocsarokból, nádasokból kiemelkedő halmok alkalmasak voltak letelepedésre. A jól védhető területen hatalmas erdők, dús legelők, halban gazdag folyó, vadban gazdag mezők szolgálták az itt lakókat. Az ásások, építkezések során a mélyebben fekvő részekben bronzkori temetőt, a Bökönyepart déli oldalán vaskori kelta női sír tártak fel. Az itt talált vérmománc-berakásos, állatfejekkel díszített bronzöv a kelta művészet kiemelkedő alkotása. A vezsenyi szőlők felé honfoglaláskori, lovával együtt

eltemetett, gyönggyel megrakott harcosokat és nyilait találtak. A Tiszából avar kardot, mamut agyart, ősrorszarvú-, őstulok csontokat szedett ki egy halász.

Második Katonai Felmérés (1806-1869)

Az első lakóépületek a magasparton épültek. Az apró fehér házak közül csak a templom emelkedett ki. Az idők folyamán a Tisza árja utcákat szakított le, pusztított el, így került a templom a település szélére. A legrégebbi, észak-déli irányba húzódó település a népesség növekedésével először az alacsonyabb, nyugati részek, majd a falu alatt húzódó éren túli rét felé terjeszkedett. Az 1895-ös árvíz által

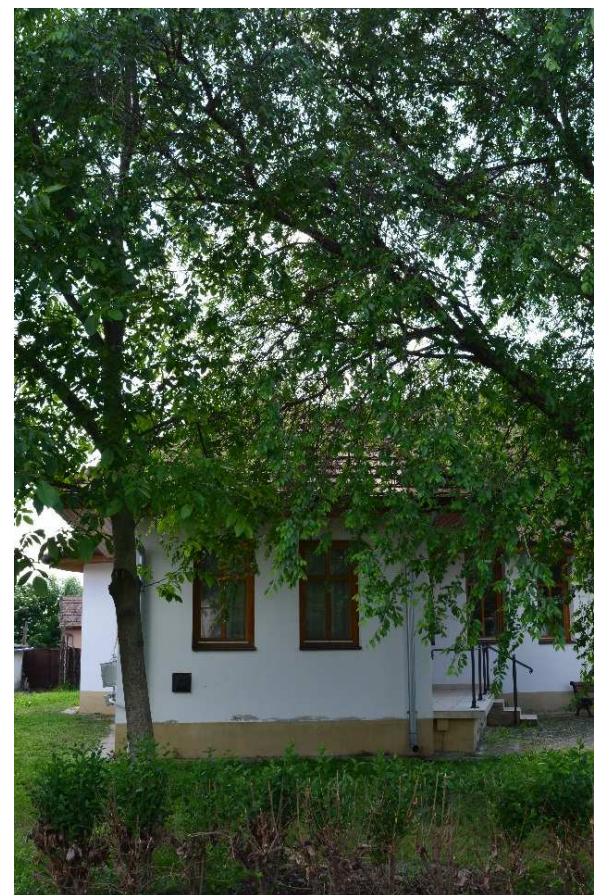

elpusztított épületeket, nyugat felé pótolták. Napjainkban a lakóterület a komp felé növekszik.

Vezenseny nevének eredetét nem lehet pontosan megállapítani. Lehetséges, hogy a területen letelepedő besenyők nevének módosulásával alakult ki. Akárcsak nevének eredetéről, így kialakulásának időpontjáról sincsenek adatok. IV. László király nejének 1284-ben kelt adománylevelében már megemlíti Vesent.

Az 1390-es évek végén a vezsenyi határ a Veseni család birtokában volt egészen 1464-ig, amikor Mátyás király Kinizsi Pálnak adományozta. 1510-től a területet Horváth János kapitány szerezte meg, aki igencsak sanyargatta a népet.

A Dózsa-féle lázadáshoz sokan csatlakoztak a faluból. A lázadás leverése után Vezenseny ura Werbőczy István lett.

A török időkben több felől is sanyargatták Vezenseny népét. A teljesíthetetlen adók, kegyetlenkedések előtt sokan elmenekültek, családotól, jószágostól behúzódtak a Bócér nádas szigeteire. Járványok pusztítottak. A földművelést felváltotta a rideg állattartás. A népes halászfalu helyén vadvizes mező, mocsaras, füves pusztaság, a romos faluban néhány koldusszegény jobbágyház és lakója élte túl a vihart.

Az élet a törökök elűzése után sem lett sokkal jobb. A Tisza melléke a XVII. század végére úgy elnéptelenedett, hogy csupán 8 község jött számításba adózás terén. Vezseny ezek között volt.

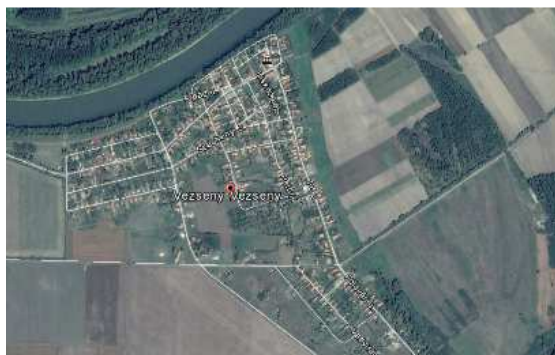
A község mellett zajlott a Rákóczi-szabadságharc egyik nagy csatája, amikor a Sajó és a Hernád menti hajdútelepülésekről felállított ezred három századát 1705. április 18-án szétverték a rácok. A kurucok vesztesége több tiszt és majdnem száz katona volt.

1742-től a vezsenyi földek gazdája a Podmaniczky család lett. A település történetében az első birtokos, aki nem sanyargatta a népet, hanem a falu mellé állt. Segítette az imaház és a templom építést, ínséges időkben átadta művelésre a kölesföldeket. A település török hódoltság és rác pusztítás utáni lakosságszám csökkenése miatt az uraság gondoskodott betelepítésekről is. Komárom és Nógrád megyéből, a Hajdúságból kerültek ide családok, Heves és Borsod megyéből kóborló hajdúk érkeztek.

A XIX. században a településen a hagyma- és dohánytermesztés volt jellemző.

A település melletti tiszai átkelő birtoklásáért a második világháború idején is súlyos harcok dúltak.

Vezseny településszerkezete ma is őrzi a kétbattelkes település jellemzőit. Az Alföldre jellemző módon két területen folyt az itt lakók élete. A belső településmagban szabálytalan elrendezésben, kerítetlenül helyezkedtek el a lakóépületek és ezektől távolabb a kertek.

www.google earth pro

A kertekben épültek fel a gazdasági udvarok. A XVIII. és XX. század között ez a kétbattelkes életforma eltűnt. A belső, kisméretű telkeken is épültek gazdasági épületek, a külső kertek lakóterületekké váltak. Vezseny esetében megfigyelhető, hogy a régi kertek mára jellemzően mezőgazdasági területekké váltak. A kertség nem alakult át lakóterületté.

A Tisza által három oldalról határolt településen nem jellemző az Alföld többi településén meghatározó a település központjából sugarasan kivezető úthálózat, de az annak idején „kerítetlenül” telepített épületek által meghatározott, szabálytalan vonalvezetésű utcák máig meghatározó, jellegzetes elemei Vezseny településszerkezetének.

Veszény területén máig a hagyományos tömegformálású lakóépületek a jellemzőek. A lakóépületek ugyanúgy, mint a középületek jellemzően földszintesek, magastetős kialakításúak.

A hagyományos, utcára merőleges gerincű, oromfalas, tornácos épületeket az idők folyamán alakították, korszerűsítették, nyílászáróikat kicserélték, tornácaikat befalazták, de az épületek még így is őrzik a hajdani hangulatot.

Veszény településképének meghatározó eleme a Tisza.

3

ÖRÖKSÉGÜNK

Szöveg: Farkas Renáta
Fotó: Farkas Renáta

Református templom (múemlék)

Egyhajós, egyenes záródású, keletelt templom, a Ny-i homlokzat előtt álló toronnyal, a D-i oldalon előcsarnokkal. Homlokzatait mélyített tükrök tagolják. Síkfödémes hajó, mindkét végében falazott, a D-i oldalon 19. századi faszervezetű karzat található.

Református iskola épülete

1926-ban épült, két tantermes, tanítói lakással, kupolás saroktetővel, oldalában az első világháborúban elesettek neve bronzba öntve.

Református parókia

1847 tavaszán Petőfi Sándor látogatást tett itt.

Népi lakóházak

Az épület két ablakszemes, utcára merőleges gerincű, magastetős épület. Oromfala deszkázott. Tornáca az utca felé gyakran ajtóval kapcsolódik.

4.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK VEZSENYBEN

*eltérő karakterű területek lehatárolása,
a településkép, arculati jellemzők és
településkarakter bemutatásával*

Szöveg: Farkas Renáta

Fotó: Farkas Renáta

- történelmi településrész
- beépülő településrész

A térkép OSM alaptérképre EX!GIS-i programmal készült

TÖRTÉNELMI TELEPÜLÉSRÉSZ

Vezeny történelmi településrészén a földszintes, magastetős, családiházas beépítés a jellemző. A lakóépületek léptékét csupán néhány közintézmény, az iskola, a községháza, a templomok mérete haladja meg, de ezek az épületek is egyszintesek, magastetősek.

Az utcahálózat egyenes vonalvezetésű, de a történelmi településmag még ma is jól elkülönül a régi kertekre települt beépítéstől. A régi kertek helyén kialakult utcahálózat egymásra merőleges utcákból áll, míg a településmag utcái nem alkotnak szabályos rendszert.

Az épületek oldalhatárra épültek, kevés kivételtől eltekintve az utcára merőleges gerincű tetőfelépítménnyel. Utcával párhuzamos gerincű tetőkialakítás elsősorban a főút mellett, a településmagban jellemző.

Vezenyben az elmúlt időszakokban nem volt jellemző a nagyfokú építés. Ennek eredményeként még sok régi

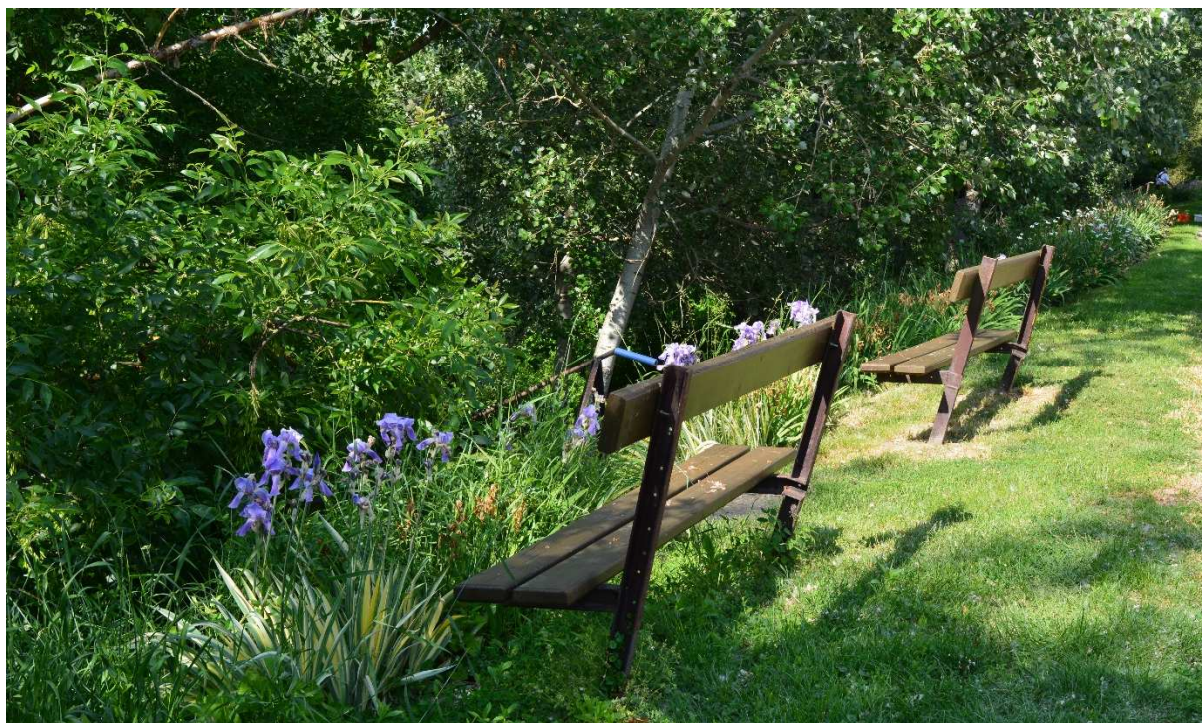

épület fennmaradt, az utcaképek egységesek, gyakran még a hagyományos - XIX. század vége, XX. század eleje - megjelenést mutatják.

A Tisza kanyarulatába beépült települést északról a szinte háborítatlan folyópart határolja. A gáton sétálva több új építésű, a hagyományos építészeti arányokhoz és formákhoz igazodó épület található.

Talán pont a Tisza közelsége miatt, ahol hatalmas fák szegélyezik a partot, a település terein, sem a buszforduló mellett, sem a községháza előtt, nem a zöldfelület dominál. A lakóépületek előtti közterületek kialakítása nem egységes. Néhol megtalálhatóak, de nem jellemző az utcákon a fasorok jelenléte, viszont sok ház előtt pompáznak virágok. A területen a közösségi szellem fejlesztése érdekében is el kellene gondolkodni a közterületek és elsősorban a közterek további fejlesztése esetén a megjelenő utcabútorok egységes kialakításán. Különös figyelmet kell fordítani a különböző reklámok, tájékoztató felületek utcabútorokkal való rokon megjelenésére, minőségi kialakítására.

BEÉPÜLŐ TERÜLET

Vezeny területének jelentős részét képezi a településrendezési eszközökben beépítésre szánt területként kijelölt településrész.

Jelenleg jellemzően mezőgazdasági területként hasznosított településrészen tanyaszerűen helyezkednek el az épületek. Az utcahálózat még nem kialakult. Jellemző építészeti, településszerkezeti megoldásokról e területen nem beszélhetünk.

5. ÁLTALÁNOS

AJÁNLÁSOK

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások, építészeti útmutató

Szöveg: Farkas Renáta, Ábrák: Lechner Tudásközpont, Ábragyűjtemény

Bár Vezseny beépítésre szánt területét településkarakter szempontjából két részterületre osztottuk, a különböző területekre vonatkozó építészeti ajánlások javarészt megegyeznek. Éppen ezért ez a kézikönyv a mindkét településrészre egyformán vonatkozó ajánlásokat egy fejezetben mutatja be. Településeink arculatának kialakításakor talán nem is a szépség a cél, hanem a harmónia megteremtése. Hiszen megfigyelhetjük, hogy a környezetéből kiemelt, csak önmagában vizsgált és szépnek tartott épületeket mindenféle kontroll nélkül egymás mellé helyezve bizony könnyen zaklatott utcaképet kaphatunk.

E fejezetben olyan ajánlásokat próbálunk megfogalmazni, melyek a célul kitűzött harmónia megteremtését szolgálják.

MAGASSÁG

Vezseny területén, a lakó- és a központi területeken az épületek jellemzően földszintesek, esetenként tetőtér-beépítések. Viszonylag kevés helyen, de találhatóak a környezetből kirívó, emeletes épületek is.

A harmonikus utcakép megőrzése, illetve kialakítása érdekében az újonnan épülő épületek magasságát a környező beépítéshez igazodva kell meghatározni. A túlságosan eltérő magasságú épületek megbontják a házak harmonikus ritmusát.

TETŐHAJLÁSSZÖG

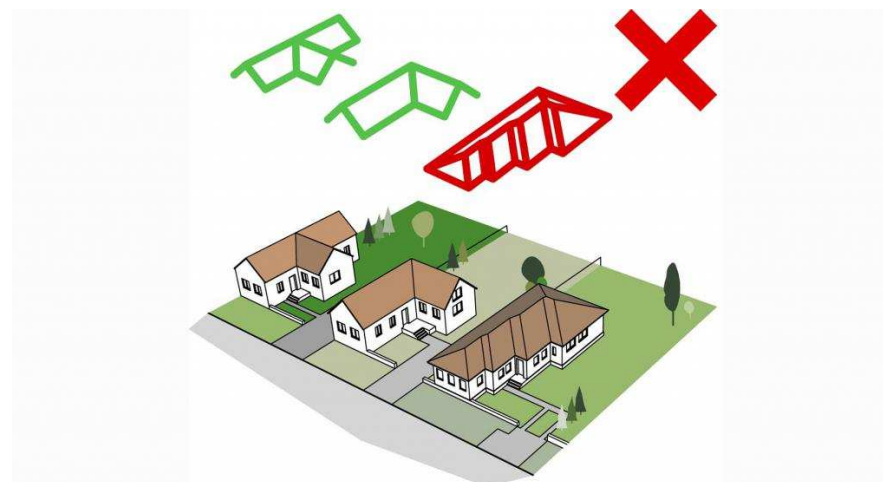
Vezseny a környék azon kevés települései közé tartozik, ahol máig sikerült megőrizni az alföldi tájakra jellemző településképet. Az utcák nagy részében máig az utcafrontra merőleges gerincű, oromfalas homlokzatú lakóépületek sorát találjuk. Ettől eltérő, utcával párhuzamos gerincű tetőforma csupán a település főútjának városmagban található szakaszán jelenik meg.

Új épületek építése során mindenképpen meg kellene őrizni a kialakult formát és hangulatot, ami Vezsenyt kiemelheti, egyedivé teheti.

Oromfalas, utcára merőleges gerincű épületek között idegenül hat a sátoztetős, a tördelt, és az úgynevezett „mediterrán” tetőforma beékelése is.

Nem zavarja azonban az utcaképet az utcafronttól hátrahúzott, az épület fő tömegéhez merőlegesen kapcsolt épületrész.

Az oromfalasan kialakított, egyszerű nyeregtetős épületek mellett idegenül hat a kontyolt kialakítású, tördelt tetőforma.

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

A településen még mindig a hagyományos építőanyagok, a visszafogott színek használata a legelterjedtebb. Szerencsére az utcákon sétálva ritkán találkozunk a vakolt falú épületek közé beékelődött eltérő anyaghasználatú, színvilágú, a környezetétől idegen megjelenésű építészeti megoldásokkal.

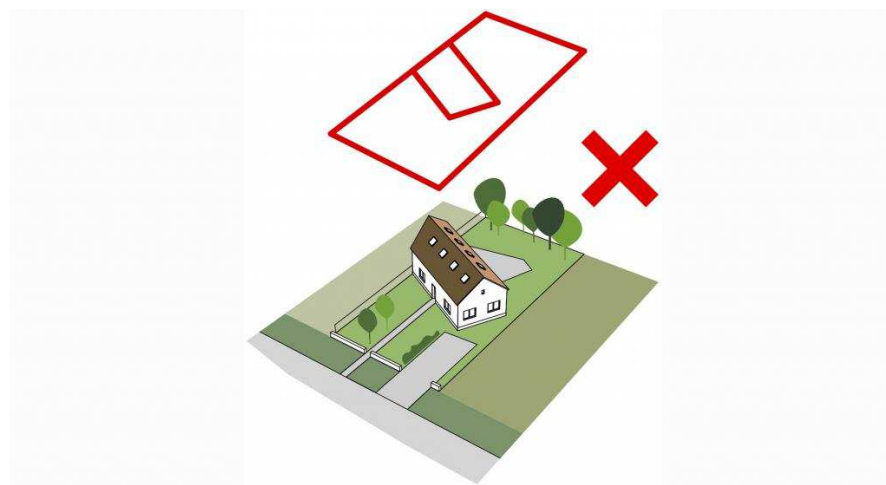
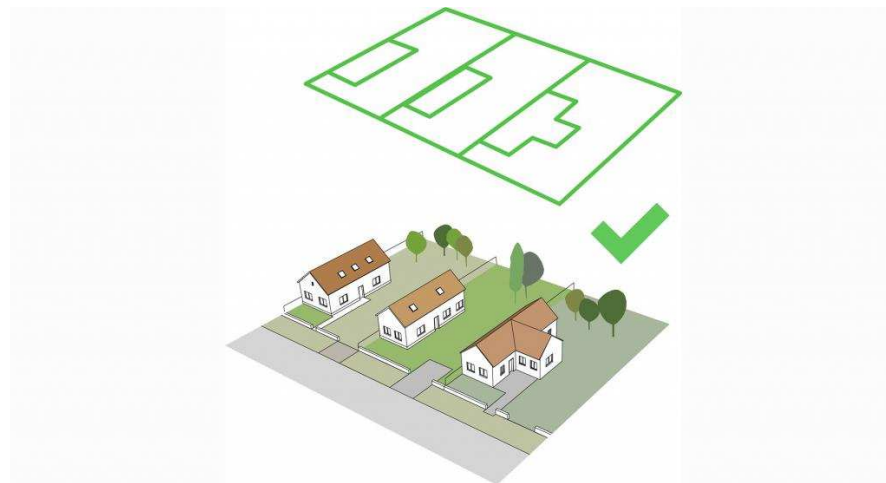
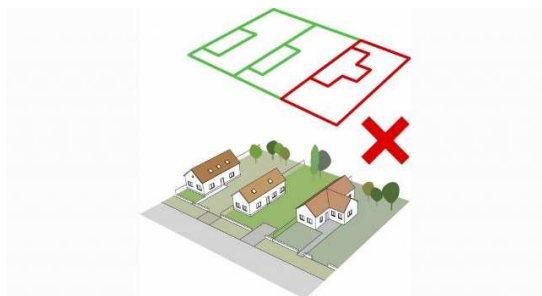
Veszény területén a visszafogott színvilág, a hagyományos építőanyagok (tégla, cserép, fa, stb.) használata ajánlott. Nem javasolt a kirívó színű, feltűnő homlokzatszínezés, a rikító színű fémlemez alkalmazása sem az épületeken, sem kerítésként.

Érdemes figyelni a régi „ökölszabályra”, mely szerint egy homlokzaton háromnál többféle anyag, és háromnál több szín ne jelenjen meg.

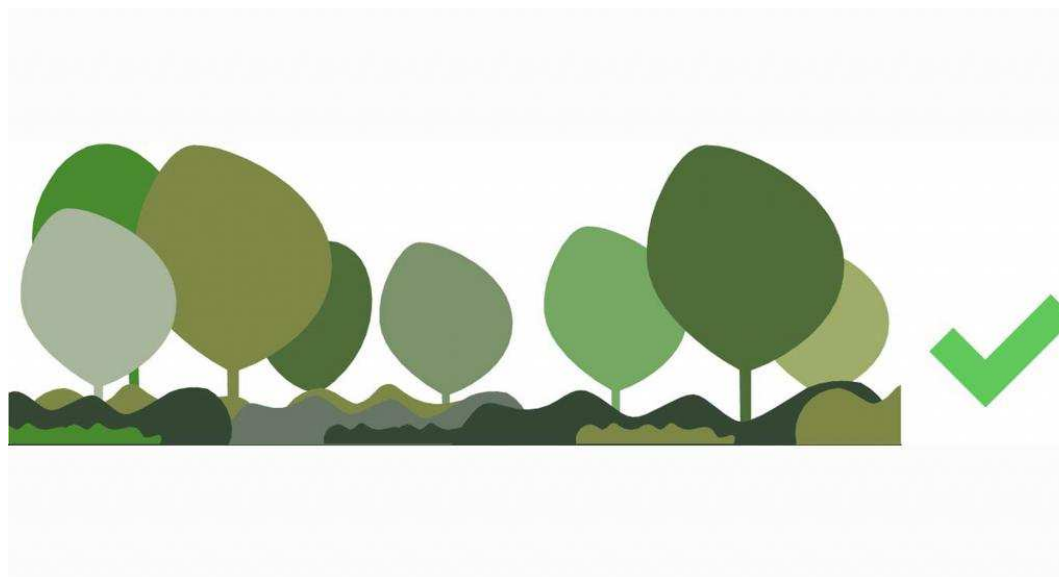
TELEPÍTÉS

Vezseny területén az épületek a telekhatárokhoz igazodnak, azokkal párhuzamosan helyezkednek el, jellemzően azonos előkertek megtartásával. Az utcák harmóniáját meghatározza az épületek elhelyezkedésének ritmusa. Ezt a ritmust megtöri a többiekétől eltérő előkert kialakítása, vagy a telken belüli szabálytalan elhelyezés. Ezért az új épületek elhelyezésekor továbbra is törekedni kell a kialakult előkertek, az épületek ritmusának megőrzésére.

Kerítések

Vezseny területén az áttört és a tömör kerítések egyaránt megtalálhatóak. Megvizsgálva ezek számosságát és elhelyezkedését megállapítható, hogy túlnyomórészt az áttört kerítések vannak jelen. A tömör kerítések általában régi, hagyományos deszkakerítések. Az áttört kerítések befogadást sugallnak, a tömör kerítés kirekesztő érzést kelt, ezért a település központjában az áttört kerítések építése javasolt, hogy az idelátogató emberek érezzék a település szeretetét. A központtól kicsit távolabb, vagy éppen a település lakott területének határához közeli épületek esetében a tömör, építésének is létjogosultsága van.

A kerítések átgondolt kialakítása, gondos megtervezése nélkülözhetetlen feladat. Kialakításában, színvilágában illeszkednie kell a mögötte álló épülethez és az őt befogadó utcaképhez. A hagyományos anyagok mellett ne feledkezzünk el a növényzet alkalmazhatóságáról sem.

Közterek, közparkok

közterületek településképi útmutatója

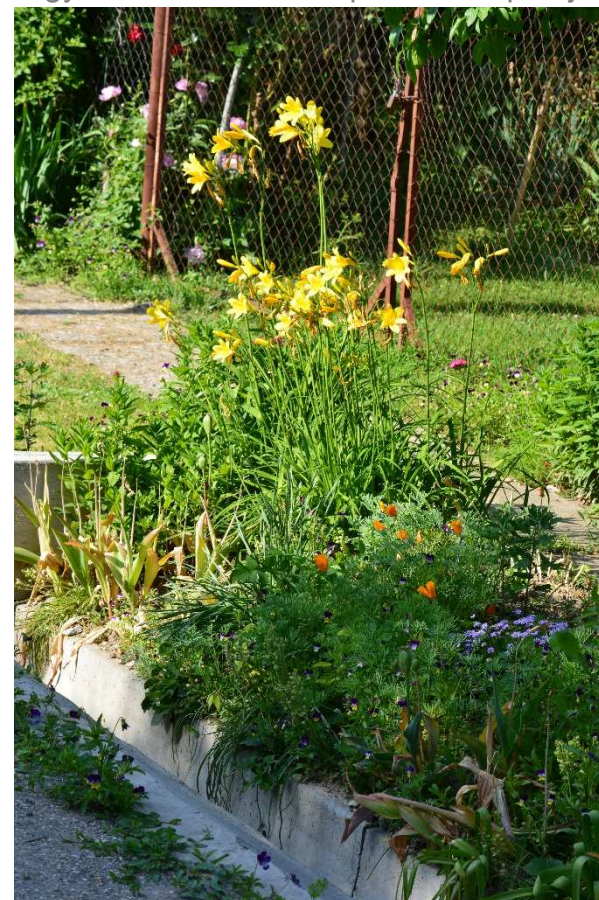
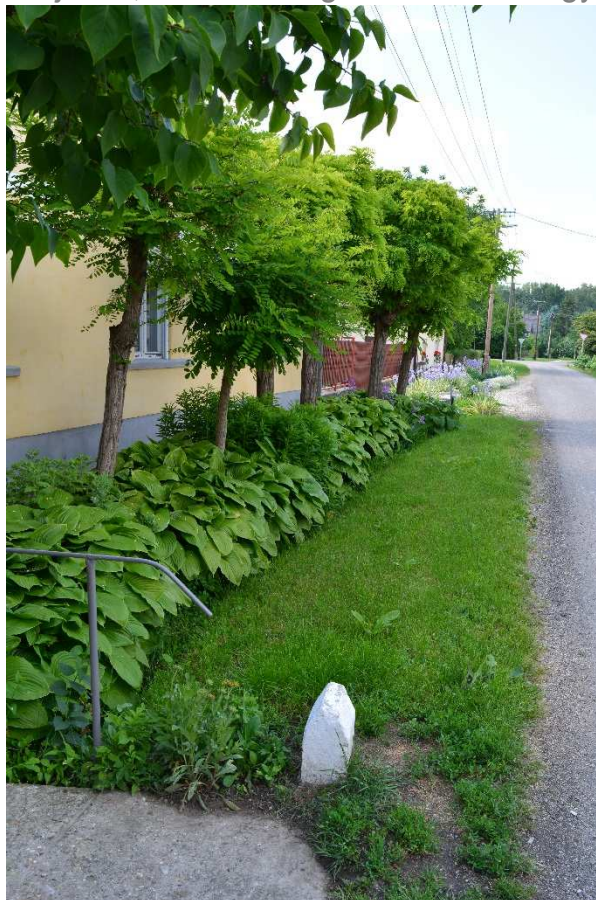
A települések közterületeinek kialakításának, gondozottságának nagy szerepe van az ott élők, oda látogatók életére, hangulatára. Emellett valódi képet ad a településen élőkéről, lakóhelyükhöz való viszonyukról, lokálpatriotizmusukról.

Vezseny esetében sem elhanyagolható a közterületek arculatának szerepe. A közterületek kialakítása, anyaghasználata, gondozottsága példa a településen lakók számára.

Vezseny nem rendelkezik nagy kiterjedésű közterületi zöldfelülettel,

parkkal. Településközponti terein nem a zöldfelület dominál. A terek kialakításánál, utcabútorok elhelyezésével, a zöldfelület kialakításával törekedni kellene arra, hogy ezek a terek fórumként tudjanak működni, hogy az itt lakók szívesen eljöjjenek ide, leüljenek, itt beszélgessenek és így tegyék élővé a település központját.

Az utcabútorok esetében törekedni kell az egységes megjelenésre és a gondos karbantartásra.

Vezseny központi területén sok, hangulatában egymáshoz illeszkedő műalkotás található.

Nagyon fontos szerepe van a közterületek burkolatainak is. Esztétikai megjelenésük mellett funkcionálisan is meg kell felelniük. Fontos, hogy szerkezetük, kialakításuk könnyű mozgási lehetőséget biztosítson az idős, vagy mozgásukban korlátozott embereknek is. Megfelelő műszaki kialakításuk, gondos karbantartásuk nem csak a használatukat segíti, de élettartamukat is megnöveli.

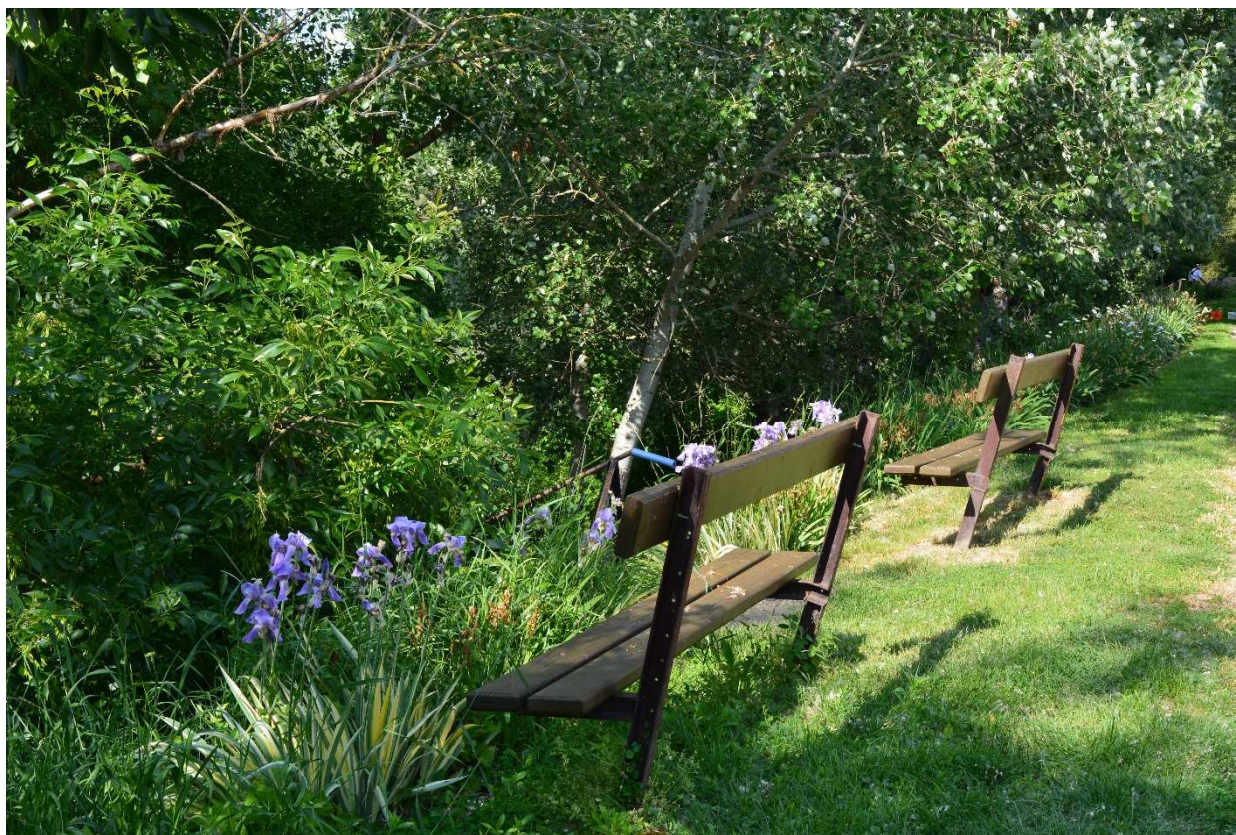
Utcák

A település harmonikus megjelenésének fontos eszköze a növényzet. A fák, virágok kiültetése előtt gondosan mérlegelni kell településképi szerepüket is.

Az okosan elhelyezett, színes virágok, növények elterelhetik a figyelmet az építészetileg megkérdőjelezhető, nem megfelelő pontokról, vagy éppen ellenkezőleg, ráirányíthatják a figyelmet a szépre.

Akárcsak a település központi területén található parkokban a lakóterületek esetében is fontos a növényzet kialakítása. Az egységes fasorok végigvezetik a szemet az utcán, a telkenként különböző fajtájú és méretű fák megakasztják a tekintetet. Javasolt az utcákban egyforma fajtájú fák egy időben való telepítése.

Részletek

Vezseny több évszázados múlttal rendelkezik. Épületei között nagyon sok olyan található, melyek a mai napig magukon viselik a hajdanán kialakított formakincset, arányrendszert.

Ezeknek az elemeknek a megtartása, az új épületekre való átörökítése mindenképp javasolt.

A településen, több épületen is felfedezhető értékes vakolatdíszítés, téglalburkolat melynek alkalmazása, átörökítése az új épületekre izgalmas megjelenést ad.

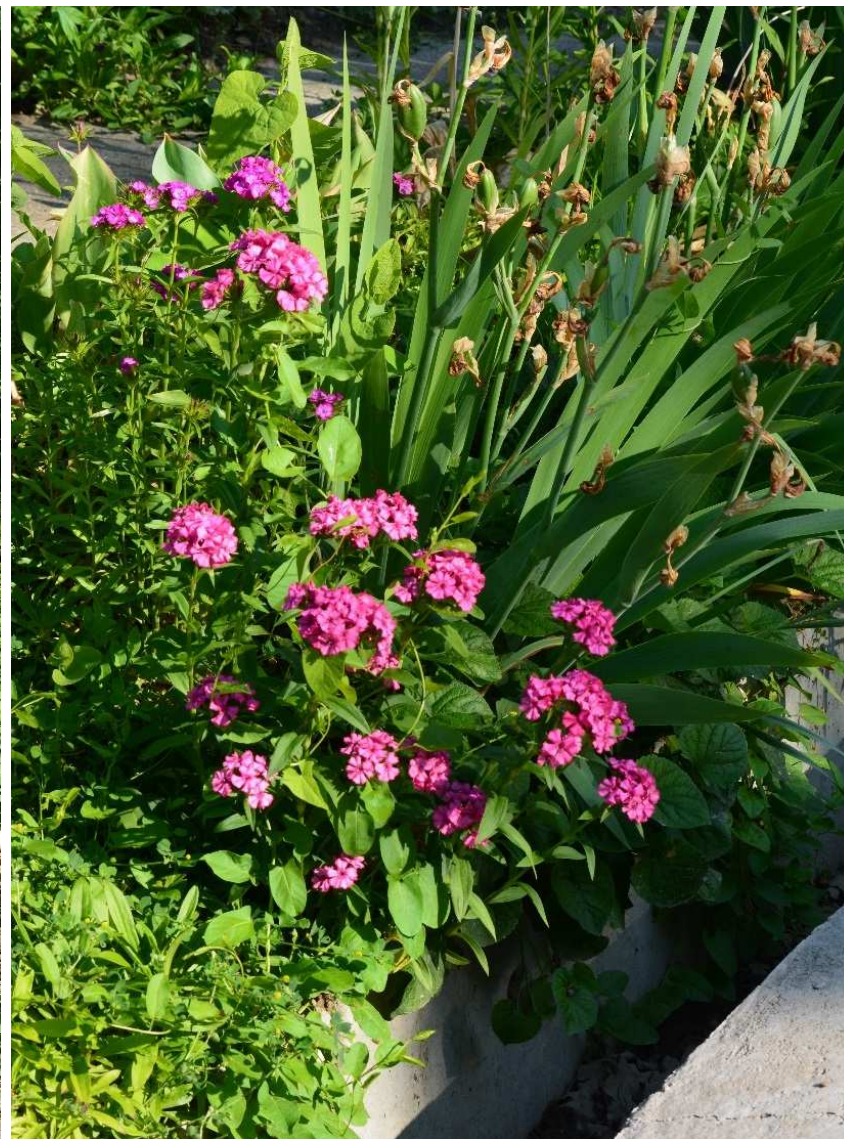

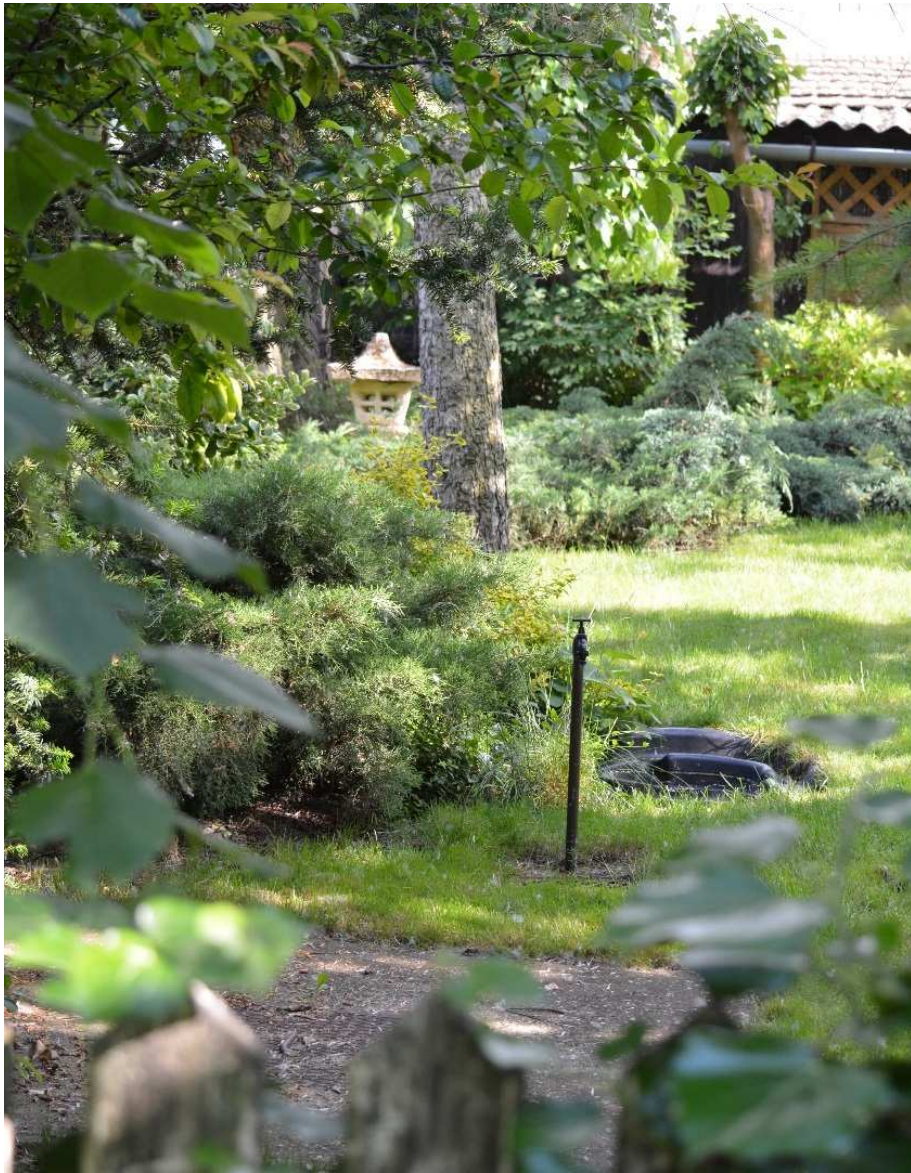
Nyílászárók

Kertek

AJÁNLÁSOK / BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

*a településkép minőségi formálására
vonatkozó ajánlások: építészeti
útmutató*

Vezseny esetében a beépítésre nem szánt területek között két típust különböztethetünk meg. Az egyik a mezőgazdasági területek, a másik a Tisza-part. E területek természetközeli állapotának megtartása fontos feladata az itt élő közösségnek.

Ezt mind a mezőgazdasági, mind a Tiszához kapcsolódó épületek esetében az anyaghasználat, az épületek léptékével, formakincsével biztosítható.

A Tisza-part esetében kiemelt figyelmet kell fordítani a komphoz vezető út növényzetének telepítésére, a komphoz kapcsolódó épületek, pl. kompház építészeti megjelenítésére.

6.

JÓ PÉLDÁK / ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés) kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Szöveg: Farkas Renáta

Fotó: Balláné Berecz Enikő, Gutman József, Farkas Renáta

A régmúltban épült, hagyományos épületeink az idő múlásával erkölcsileg és műszakilag is elavulnak. Különösen igaz ez a lakóépületekre, melyek az Alföldön hagyományosan, gyakran alapozás nélkül vályogból épültek. Födémüket fából készítették, tetőhéjazatuk eleinte nád, majd cserép volt. Hiába a törekvés, hogy eredeti állapotukban megőrizzük őket, ha felújított állapotukban nem tudunk

funkciót adni nekik. Éppen ezért néhány épület tájházként, múzeumként való megőrzése mellett a legfontosabb feladat a hagyományos épületek legalább részben történő megőrzése, az értékes építészeti részletek átörökítése, a településre jellemző utcakép megmaradásának biztosítása.

Forrás: <http://info.szolnok.hu>

Forrás: <http://szolnok-taban.blogspot.hu>

Szolnok Tabán

A régi hagyományos épületek esetében – főleg azokon a helyeken, ahol még több ilyen ház is található az utcában - törekedni kellene a még meglévő épületek, épületrészek megőrzésére. Esetükben a tulajdonosok megváltozott igényei gyakran felvetik a bővítés szándékát. A hagyományos, utcára merőleges gerincű lakóépületek bővítésére többféle, a település karakterét megőrző lehetőség van. Ilyenek pl.:

- keresztzárny hozzáépítése az utcafronti homlokzattól visszahúzva úgy, hogy a bővítés az utcaképet, az épületek ritmusát lehetőleg ne változtassa meg jelentősen,
- hozzáépítés a régi épület részleges bontásával, úgy, hogy az utcafronti épületrész megmaradjon, a bővítés az udvari részen épüljön meg,

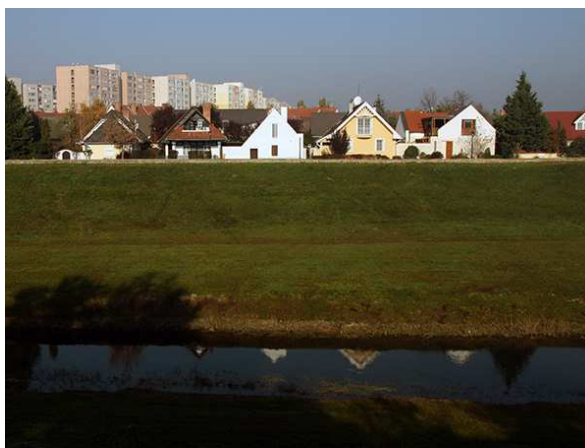
- amennyiben az épület szerkezete lehetővé teszi, tetőtér-beépítéssel is bővíthetők az épületek. Ebben az esetben a tetőtéri ablakokat úgy kell kialakítani, hogy a tetőforma jellegében ne változzon.

Új épületek építése, illetve a meglévő épületek átalakítása, bővítése esetén az építészeti karaktert meghatározó elemek átörökítésére kell törekedni. Ezek a következők:

- a hagyományos épület tömegének arányai,
- a hagyományos épület tömegalakítása,
- a hagyományos utcai homlokzatképzés részletei,
- a hagyományos méretű és osztású ablakok,
- a hagyományos anyag és szín használat.

A hagyományos tömegképzés, formakincs átörökítésére több jó példát is találunk.

Forrás: <http://epiteszforum.hu>

A szolnoki Tabán régi halászházai az idők folyamán műszakilag elavultak, tönkrementek. A terület újjáépítése során a tervezők mind településszerkezeti, mind építészeti szempontból nagy figyelmet fordítottak arra, hogy átörökítsék a Tabán eredeti hangulatát. Ennek érdekében megtartották az utcahálózat szabálytalan, girbegurba vonalvezetését. Az épületek bár méreteikben, léptékükben nagyobbak az eredetileg itt állóknál, arányaikban megfelelnek azoknak.

Lakóépület a szolnoki Tabán területén / Álmosdi Árpád, Csendes Monika, Pölös István

Régén

Most

Lakóépület homlokzata a Zagyva felől. Bár az épület teljes mértékben a XXI. század építészeti megjelenését hordozza, múlthoz való kötődése vitathatatlan. Az épület arányai, nyílászáróinak mérete, színhasználata és homlokzati felülete mind a régebben itt lévő halászházak építészeti karakterének átörökítései.

Forrás: <http://epiteszforum.hu>

A Makovecz Imre által tervezett Mogyoró-hegyi Mócsai-tanya sokkal egyértelműbben idézi a múltat, építi egymás mellé a jelennel, illetve jövővel.

Makovecz Imre / Lendva színház

Forrás: <http://www.mma.hu>

Egy, a régi csűrök hangulatát idéző XXI. századi épület.

Hernád közösségi ház / Balázs Mihály
Forrás: <http://epiteszforum.hu>

Sajnos az elmúlt évtizedekben több természeti és egyéb katasztrófa is rákényszerített településeket teljes településrészek újjáépítésére. Két olyan példa is van, ahol a tervezők a hagyományos építészeti elemekhez visszanyúlva, a múlt értékét átörökítő beépítést hoztak létre.

Az egyik példa Tákos tiszai árvízben (2001) elpusztult településrészének újjáépítése.

Forrás: <http://tudasbazis.sulinet.hu>

A másik példa Kolontár vörösiszap-katasztrófa utáni újjáépítése. Turi Attila, Zsigmond László, Jánosi János

Forrás: <http://ordoguzo.blogspot.hu>

Vezseny területén - mint már említésre került - sok régi, hagyományos épület található.

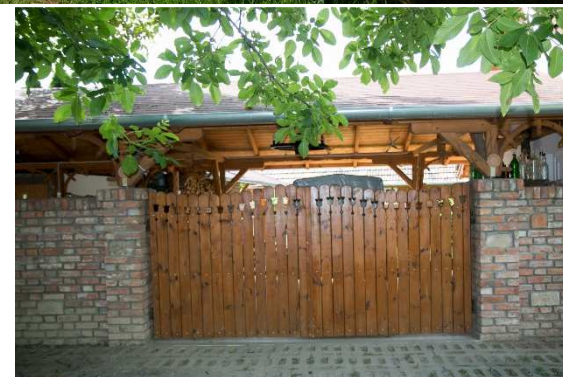
Megőrzésük azért lenne fontos, hogy a jövő generációi is meríteni tudjanak belőle, építészeti értékeiket átörökíthessék a jövő épületeibe. Használatukban sokszor okoz gondot, hogy méreteikben, funkcionálisan, eredeti formájukban már sokszor nem felelnek meg a kor elvárásainak. Átalakításuk, bővítésük esetén azonban törekedni kell a legfontosabb részek megőrzésére, a bővítmények utcafronttól való hátrahúzására, hogy maga az utcakép, annak ritmusa ne sérüljön.

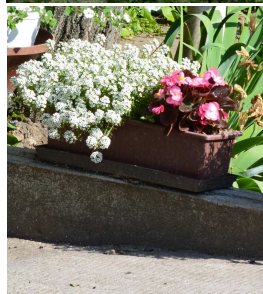
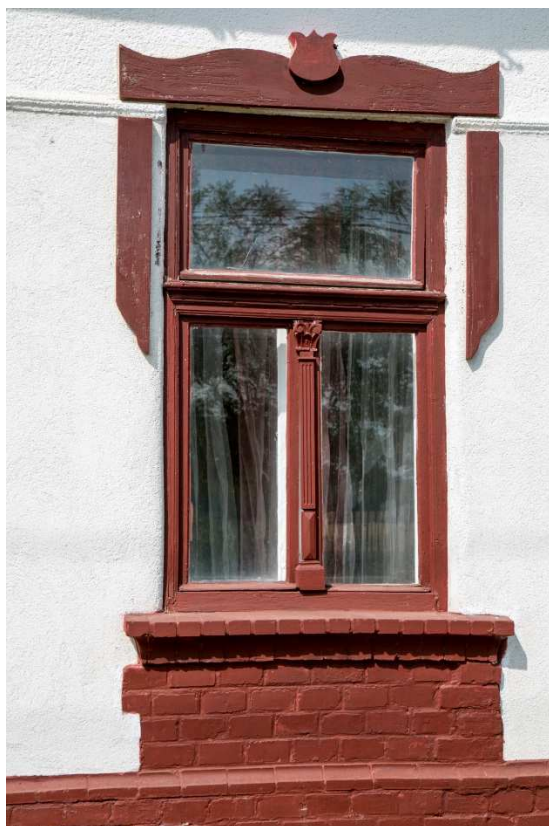
A településen több jó példával szolgáló épület is található. Ezek magukban hordozzák a homlokzatok arányos szerkesztését, a megfelelő tömegképzést, színeik, burkolataik egyediségük mellett is illeszkednek az utcaképbe. Nyílászáróik kialakítása, színe, osztása, homlokzatokhoz viszonyított arányai átgondoltak, harmonikusak.

A meglévő értékek megőrzésén túl jó példaként szolgálnak azok az épületek is, melyeken valamilyen szempontból felfedezhető a hagyományos építészet. Ilyen építészeti elem lehet például a tervezett épület nagysága, utcafronti szélessége, magassága, tetőzetének hajlásszöge, nyílásainak aránya.

De ugyanígy fontos az anyaghasználat, a színek megválasztása, a díszítési elemek XXI. századi formában való átmentése az új épületek homlokzataira.

JÓ PÉLDÁK / SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

*sajátos építményfajták,
reklámhordozók, egyéb műszaki
berendezések*

Szöveg: Farkas Renáta

Az épületek és a növényzet mellett a reklámhordozók, hirdetőtáblák, cégérek is meghatározó elemei az utca- és településképeknek.

Forrás: <https://www.orszagalbum.hu>

Ezek az elemek lehetnek díszai a településnek, de a meg gondolatlanul,

igénytelen anyaghasználattal és színvilággal kialakított, rendszertelenül, odafigyelés nélkül elhelyezett berendezések bizony elronthatják a település hangulatát.

Ugyanilyen fontos szerepet játszanak az utcabútorok, az utca- és eligazító táblák, kandeláberek.

Forrás: <http://old.minap.hu>

Ezeknél a településképet meghatározó elemeknél törekedni kell az egységes kialakításra, akár egyedi tervezésű, akár kereskedelemben kapható berendezések telepítése tervezett.

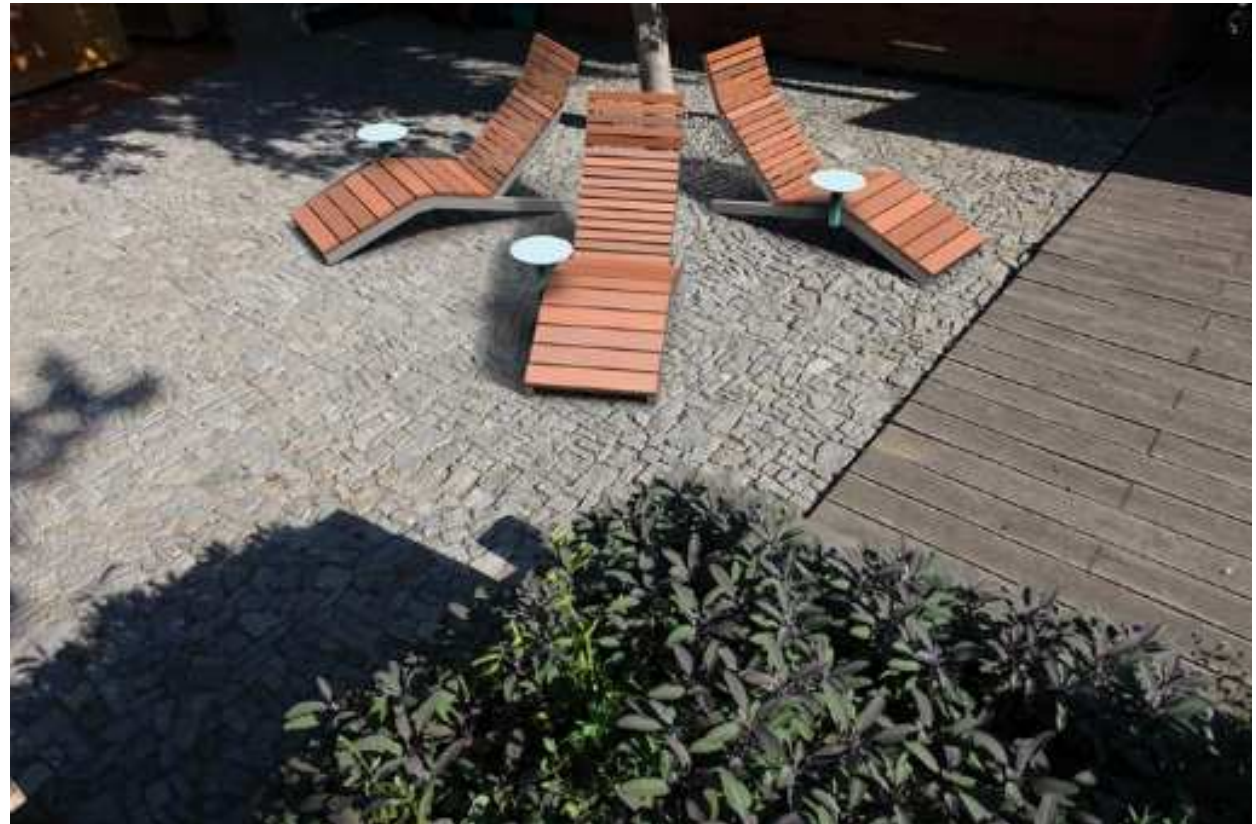
<http://varosszepito.hu>

A közterületen elhelyezett hirdetőtáblákat egységesen kell kialakítani, elhelyezésüket tervezetten végezni. A településkép érdekében a magánhirdetéseket is ezeken az egységesen kialakított és tervezetten elhelyezett felületeken célszerű elhelyezni, így elkerülhető a zaklatott, rossz hatású megjelenés.

A közművek esetében törekedni kell azok rejtett, terepszint alatti elhelyezésére. A föld felett elhelyezendő műszaki berendezések eltakarását tervezetten kell megoldani.

Forrás: <http://www.oballaert.hu>

IMPRESSZUM

VEZSENY KÖZSÉGI
ÖNKORMÁNYZAT
5093 Vezseny, Templom u. 1.
Telefon: 56/459-021
Telefax: 56/459-022
E-mail: info@vezseny.hu

MEGRENDELŐ:
Vezseny Községi Önkormányzat

KÉSZÍTETTE:
Balláné Berecz Enikő
Farkas Renáta
Gutman József

